

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden Februarius 13-dik napján, 1816-dik esztendőben.

L o m b a r d i a.

A' *Majlándi* tudósítások szerint egy nap sem múlik - el, mellyen ő Cs. K. Felsége az ezen fő városban lévő sokféle, rész szerint közönséges részszerént magános intézetek között, mellyek itt az Országkormányoztatására, a' neveltetésre, Orvoslásra, jótételgyakorlásra, 's a' tudományoknak és mesterségeknek virágoztatására nézve, felállítatva vannak, néhányakban meg ne jelenne, a' hol minden tárgyakról és környűllásokról pontosan tudakozódní, 's mindenekbe a' maga kegyes lebotsátkozása, 's atyai jósága által új elevenséget önteni, 's mindeneket vigasztalni 's buzdítani ne méltóztatna.

Az a' bál, melyről a' múlt pénteken emlékezett a' *Magyar Kurir*, mellyet tudni illik a' *Majlándi kereskedői Kar* a' Fels. Cs. Udvar' tiszteletére Jan. 31-dik napján adott, nagyon pompás és fényes volt. Megjelentek benne Felséges Urunkon, Fels. Aszszonyunkon, 's a' Bavariai Koronaörökös Printzenkívíl, a' Modenai Cs. Kir. Hertzeg 's Hertzegaszszony, 's az *Austriai-Este* K. Familia is.

A' *Majlandi* újságban a' Cs. Kir. Országlószéknek egy hirdetése jött-ki Jan. 27-dik napján, melyben ő Cs. K. Felségének arról a' kifejezett módon meghatározott akarattjáról tudósítatik ezen ország, hogy

az úgy nevezett nemzeti jószágokat illető minden vásárlások, mellyek az előbbeni Országlószéknek törvényeivel és rendeleteivel megégygözőleg mentek véghez, mint törvényes erővel bírók megerössittetnek, de egyszersmind, hogy azok ezen Státus' jószágai, és *Activai* között, a' mellyek nem törvényes igazsággal bíró kezekben vannak, *revindicáltassanak*. A' kik e'féle jószágokat ilyen kezek között lenni tudnak, meghívattatnak, hogy jelentsek - bé, mellyért annak egynegyed rész betsit jutalomban fogják kapni, 's a' bjelentőknek neveik, elhalgattatnak.

Egy más Fels. Rendelés által mind azok a' Lombardiai volt tisztviselők, kik az új tisztváltozás' alkalmatosságával hivatal nélkül maradtak, félfizetésre tétettetnek addig, míg a' nekik járandó penzió végképpen meg nem határozatik. Azoknak, kik az 1806-ban Febr. 12-dikén költ Végzésnek ereje szerint eddig volt hivatalbeli fizetésseknek felénél többet kívánhatnak, ez is megadatik.

Azoknak, kik az olyan embereket bémentik, kik a' múlt Augustus' 11-dikén költ Rendelést, melly által a' gabonának ezen országból való kivitettetése megtiltattott, által hágják, a' bémentetett 's elfoglaltatott gabonának (életnek) fele-ára jutalomúl rendeltetett.

Frantzia Ország.

A' nagy tenger' hánykodása, a' szélveszek után nem tsendesedhetik-el egyszerre. Frantzia ország is, ez a' néptenger, minekutánna ő benne a' külömbkülömb vélekedések szélveszei revolutziot, ily sok esztendőig tartott hánykodást, okoztak vala, mint az itt következő megjegyzések bizonyítják, még nem minden részeiben ditselkedhetik az egész tsendességgel: —

A' *Deux-Sevres* departamentben azt hirdették vala el, hogy *Bonaparte* 300 ezer emberekkel Frantzia országba kiszállván, az Orzáglószék rendelést adott légyen ki, hogy a' 18 és 30 esztendők között lévő minden férjfiak fogjanak fegyvert. A' Préfektus elfogatta ezen gyáva költeménynek elhírelőit, tudni illik a' *Rohán-Rohán* postakotsist, és két kortsmárost.

Párisban az Orvosi iskola' szomszéd-ságában is kedvetlen történet fordult elő Jan. 20-dikán. Az itt tanulók közzül ket-tő az oskolából hazafelé menvén, úgy ítélte, hogy őket valami más hat ifiaközem írják mi által) megbántották volna. A' per-patvarkodásból azonnal verekedés lett; a' két tanuló kevesebb számmal lévén kiáltani kezdettek 's több társaik is futottak segítségére, 's győzedelmeskedtek is, de károkra, miuthogy nem vették jókor eszék-be, hogy a' hátráló hat fiatalok egy strá-zsaház felé vonták vissza magokat, a' hol a' győzedelmesek magokat megadni parantsoltatván, a' fő politziai házhoz vitettet-tek, 's még 28-dikban is ott ültek, és — ily jegyzést vetett az újságíró a' történetnek előbeszélése mellé — akár mellyik félnek volt is igaz ügye, elég az a' dologhoz, hogy, ha igaz az, a' mit beszélnek, hogy a' verekedés, politikai vélekedésbéli külömbözés által okoztatott, ezen esetben a' közönségs tsendesség és békesség, kívánják, hogy a' megtámadók keményen megbüntessenek, 's oskoláinkban a' tanulóknak szorossan megparantsoltassék, hogy ennek-

utánna tsak a' magok tanulóssoknak tárgya-it forgassák elméjekben.

A' *Lyon*i lármázásról, melyről a' múlt pénteken is emlékeztünk, külömbözölög írnak külömbkülömb tudósítások: —

A' *Gazette de France* így szoll Jan. 28-dikán: — „A' legnyúghatatlankodta-több hírek, a' mellyek *Lyonra* nézve *Párisban* ('s *Párisra* nézve *Lyonban* 's még több helyeken is) elterjedtek, átaljában nem úgy vannak. Némely rosz gondolkodású és megtévedett emberek okoztak ugyan né-minémü lármát, de a' melly már eltsendesedett. Ha még vannak is Frantzia országban kevesen olyanok, a' kik nyúghatatlan-ságnak gerjesztésén iparkodnak, tudják-meg, hogy a' törvényes uralkodószék nap-rol napra erőssödik, 's minden intézetek és készültek úgy vannak megtéttve, hogy minden efféle próbatételek tsupa bolondsá-gok, 's az ingerlőknek fejekre esnek vissza.“

A' *Quotidienne* nevű *Párisi* újsághoz így irt egy levelezője egyenesen *Lyonból* Jan. 26-dikán: —

„Az urak talám már nyughatatlankodni is kezdettek vala; erre nézve jónak tartom megírni azt, a' mi a' nállunk folyó dolgokban valóság. Igaz a', hogy nállunk tizennégy napokig bizonyos nyughatatlan-kodás uralkodott, hanem az az által okoztatott zengés szerentsére tsak az emberek fejiben állapotott-meg. A' mi departamentünk' Kommandírozó Generálissa e' hónap' 20 dikán egy altisztet, a' ki néki bizonyos nyilatkoztatásokat tett vala, a' politzia' eleibe küldött, a' hol ezt a' Hadnagy kérdés alá vonván, ennek beszédjéhez képpent a' következett reggel külömbkülömb embereket elfogatott, kik között voltak Orvos Doktor *Moutain*, egy *Roussel* nevű szönyeg fabrikás, a' ki magát egy keves-sé védelmezte is, 's az éjjeli strázsáknak egy nemrégén letéttett Ex-inspektora, a' kik, mint gyanus (lúdas) emberek, már külömben is béirattatva voltak a' politziai

jegyző könyvbe. Szeretett volna a' politzia még egy negyediket is eltsipetni, de ez jókor gondoskodott magáról es nem találta réá. Mi volt ezeknek a' bolondoknak a' czélja? Gyűléseket tartottak. De mi végre? Mondják, hogy a' város ellen törekedtek, ez ellen plánomot tsináltak, 's remenlettek, hogy a' környéki faluknak lakosaik segedelmével elérhetik czélzássaiukat; 's már tsináltak is néminemü zengést közöttök. Az ő plánumjok hajó törést fog szenszedni; az ő czélzássok, akár mi légyen, kifog nyilatkozni. *Roannében* is elfogták egy czimborássokat; egy másikat üzőbe vették. A' nemzeti őrzők ez úttal is megfelelték a' bennehelyezettett bizodalomnak. Ezek közzül 50 önkéntválalkozottak a' *Condrieux* béli lakosoktól 150 puskát elvévén ide Lyonba hoztak, A' környűlállásokra nézve ide rendeltetett Vadász Regimentet lakosaink azzal a' betsülettel befogadták-bé magokhoz, mellyel minden jó hazafiak viseltetni tartoznak a' haza' bátorságát fenntartó katonasághoz. Ezekkel a' Kormányozónak, a' Préfektusnak, 's egyéb polgári es katona előljáróknak minden mozdulásokra figyelmező szemeskedése magát öszszetsatolván, mind ezek telyes es tökéletes tsendességet ígérnek városunknek. De azt se felejtsék-el az urak, hogy a' mi nagy ítélő Biránk (*Grand Prevot*; ez egy új ítélő biró, 's a' mostani zürzavaros környűlállásokra nézve állittott-fel; e' hamar kimondja az ítéletet tovább való apellalhatás nélkül) De f u t t e s Gavallér úr is minden órán megérkezik hozzánk. E' szerént réánk nézve semmit se nyúghatatlankodjanak az urak Párisban."

Grenoble városában az *Isere* departamentomban, bathatósan inti a' Préfektus a' lakosokat egy proklamátzió által, hogy a' gonosz lelkűséggel elhíreltetett hamis híreknek, mellyek által azt akarják véllék a' rossz emberek elhíttetni, hogy öszszeesküvések volnának munkába vétettette, ne adjanak hitelt, 's a' t.

A' *Mosellai* departament' Préfektusa ilyen *Circulare* mellett küldötte-el az alatta lévő Polgármesterekhez a' Botsánatot illető Törvént: —"

„Midőn *Európa* azt a' kötést, mellyel nekünk a' békességet ismét vissza adta, aláírta, azt kívánta tőlünk, hogy mondjunk-le a' belső egyenetlenkedésről. A' Szövetséges Hatalmasságok azt kívánják, hogy Frantzia ország, ha meg akarja tartani a' maga egészségét, szűnyön-meg magamagát tépdetni, 's a' maga tulajdon hánykodása által a' szomszéd Státusokban is hánykodásokat okozni. Ha mi békességben es égygyességben élni nem tudunk: elkerülhetetlenül ismét vissza fogjuk magunk közzé hozni a' hadakozásnak inségeit, es azt, hogy ismét elfoglalják országunkat. Kemény törvények adattattak - ki azoknak zabolán való tartatásokra, kik a' haza' szerentsetlensége által fel nem inditattanak. Az áldozat-tételek, mellyeket az utóbbi történetek kívánnak tőlünk, nem elhordozhatatlanok. Végezetre a' közönséges megbotsátás eléggé bizonyítja Királyunknak álhatatosságát mind a' maga szelid jósága mind igasságos voltára nézve, 's a' többi."

Párisban sok emberek, a' kik eddig a' magok politikai vélekedéseikért még tsak a' Politziai Préfektus' házánál voltak árestomban, közelébről keményebb fogságba vitettek. Januarius' 25-dik napján a' Kir. testörző seregből két Granadérosok a' *Palais-Royal* nevű épületben elfogtak egy embert azért, hogy az Országlószék ellen rosszul beszéllett: ellenben éppen az nap' es ugyan ezen bűnert vittek fogságra egy K. testörzőt. —

Marschal *Davoustrol* azt írják, hogy parantsolatot kapott, hogy siettséggel tatarodjék - ki Frantzia országból. Marschal *Augereau*, a' Normandia Kormányozó, hivatalából letétetett, 's fizetésétől megfosztatott. Marschal *Serrurier* elvesztette a' Párisi nagy invalidusházbéli Komandánságot-

Generális Grundler, a' ki Referens volt abban a' Katonabiztosságban, melyre eleint a' Marschal Ney' processusának megítélése bizattatva volt, de a' melly magat erre *incopetensnek* lenni találta, közeléb-ről fogságra vitetett. Hertzeg Talleyrand ezen napokban, 80,000 Frankot erő ezüstjét, pénzé tette.

Jan. 29-dik napján 21 új politziai tisztviselőket tettek-bé Párisban a' régibek helyébe. — A' legújabb levelek szerint, mellyek *Lyonból* Párisba érkeztek, ott szorosán folytatta a' Politzia a' maga vizsgálódásait. Sokat beszélnek. Az első vizsgálódásból ki is jött annyi, hogy titkos öszszegyülekezések tartattak, 's ezen első vizsgálódás vagy kérdezősködés után több emberek is fogságra vitették: hanem a' mesterkedőknek valóságos plánumjokrol még semmi bizonyos ki nem jött volt.

Annak nyilvánosabb megmútatására, hogy mire vetemedjenek most Frantzia országban a' rossz gondolkodású emberek, a' Gers' departamentoma Préfektusának az alatta lévő Polgármesterekhez bocsátott proklamációját is kiadták a' Párisi újságok, mellynek ez a' foglalatja: —

„A' költött hírek' elterjesztésének systemája, nagyobb divatjában van most, mint valaha volt. De oly buták ezek a' költemények, hogy megczáfolássokra nem kívántatik egyéb, hanem tsak említeni őket. Némelyek azt beszélnek, hogy *Bonaparte* 300,000 *Törökökkel* Bétsben legyen; mások azzal fenyegetőznek, hogy 300,000 *Szerbsenekkel* fog hozzánk nem soká kiszállani; mások szerint *Lyonban* három színű zászlók lobognak; vagynek olyanok is, kik az elbocsátott katonaságnak vizsgálás alá való vétettetését illető rendelést arra magyarázták, hogy 300,000 *Conscriptusok* fognának újra öszsze szedettetni. Nem tudja az ember mint tsudálkozzék inkább, azon-é, hogy ilyen ostoba hazugságokat valaki elhihet, vagy azon, hogy e-féléket költeni mérészlenek. Ekképpen

kellszollani a' megtsalatott néphez: — „Tudjátok-meg, hogy *Bonaparte* örökös számkivetésbe küldetett egy szigetre, mellyet a' mi partjainktól 1800 Frantzia mértföld szélességű tenger választ-el; ott lakik ez az emberek elpusztítója, ez az emberi nemzetségek' ellensége, a' kinek dühös boldonságai illy sok Frantzia fiatalokat idegen földbe temetett. —

„Azoknak a' gonoszoknak pedig, kik az efféle hazug híreket elhitezik az Október 9-dik napján kijött törvények 8-dik cikkelyét kell megmútatni, mellynek ez a' foglalatja: Támadásra való ingerlés' bűnébe elegyítik magokat mind azok, kik olyan újságokat hirdetnek-el vagy erőssítenek, mellyek a' polgárokat a' törvényes ország-lásra nézve nyughatatlankodtathatják, vagy őket a' magok hűségében megtántoríthatják.“ —

Belgiumi Királyság.

A' *Brüsselen* Jan. 30-dikán költ levelek szerint, a' Frantzia birodalom volt Fő Cancellarius *Pármai* Ex-Hertzeg *Cambaceres*, 29-dikben oda megérkezett 's abba a' házba szállott-bé, a' melyben *Brüsselből* való eltávozása előtt *Merlin-de-Douay* lakott. — „A' nevezetes *Vandamme* is megérkezett *Gentbe*. — „Átaljában szollván a' Frantzia Országból *Belgiumba* által jövő számkivettett embereknek száma naponként nevedik. A' közelebb megérkezett Királygyilkolók között vannak, *Meaulle*, *Mihaud*, *Thabeaud*, és *Cavaignac* is. — „Hát, ilyen kérdést teszen egy *Brüsseli* újságlevél, hát *Belgium* tsakugyan arra van-e határoztatva, hogy Frantzia ország' *Sibiriá* vá legyen?“ — 's azután nagy sürgetéssel javasolja ugyan ez az újságlevél: hogy ezeket az embereket, mennél nagyobb siettséggel lehet távoztassák-el *Belgiumból*.

„Közönséges levelek, 's név szerint a' *Londoni Morning Chronicle*, 's utánna még Német levelek is beszélnek (így irtak a' Jan. 29-dikén költ *Brüsseli* újságok), hogy *Frantzia ország* és *Belgium* nem soká ösz-

szetsatoltatni fogának egymással. Ezt a nagy munkát, úgy mond, az Orosz birodalom akarja, nem magára hanem az *Orániai Felső* házra nézve végrehajtani, hogy osztán ezen ház a *Galló-Belga Batavus* birodalman egyedül uralkodjék. Találtak tsakugyan olyan szajkómajkok, a' kik ennek a' gyáva hírnek nem tsak pártját fogták, hanem ezen öszszetsatolódásbéli Systemának szövevényét még tovább ísszóték fonták, 's úgy gondolkodtak, hogy ez a' birodalom még a' *Fejér és Veres Orosz* birodalommal is öszszetsatoltathatna, oly módon, hogy mi egyszer tsak azt vennők észre véletlénül, hogy a' *Kaukasus*' hegye lakosainak hazafitársaikká lettünk, 's mint ilyenek úgy viradnánk-fel. Ezek a' hírek, így szollanak az említett újságlevelek, a' politikai társaságokban keringenek; telyességgel nem tsudálkoznánk rajta, ha ezeknek a' politikai társaságoknak minden tagjaik, érdemeiknek megjutalmaztatásául az *öszsze-tsatolódás*' *Rendjének* (ezt még *Bonaparte*' *Lajos* állította volt fel *Hollandiában*) ezimerét kérnék, vagy ha talám már meg is nyerték volna.“

Orosz Birodalom.

Struve ur a' *Hamburgban* lévő Orosz Császári Követségi Ágens, egy jelentést intézett a' három *Hanseatica* városoknak, *Hamburgnak*, *Bremának*, és *Lübecknek* Magtstratusaikhoz, melyben Császárjának a' *Jesuitákra* nézve kiadott rendelése felől tudósítja őket. Jelentésének végen, melyben azt is említi, hogy az Orosz birodalomban még úgy is keményen tilalmaztatik a' térítés, ha az uralkodó vallás sorosainak szaporításával esne is meg, ekképpen szoll az Ágens Ur. —“

„Ő Cs. Felsőge mind ezekhezképpest megparantsolta, hogy a' *Jesuiták* *Petersburgból* küldetessenek vissza *Polotzkba*, a' hol a' *Pál* Császár thrónusra való lépéséig tartózkodtak. Ez a' parantsolat nem érdekli magát a' *Jesuita* szerzetet, és az Orosz birodalomban a' *Catholicusok* isteni

tisztelete eránt fennálló legnyilvánosabb türedeleni ez által semmi némű tekintetben meg nem sértetett. Minthogy *Petersburgban* a' *Jesuiták* helyett azonnal más *Catholicus* Papok rendeltettek az istentiszteletnek kiszolgáltatására, tehát ezen tekintetben sem esett semmi rövidség, és az Országlószék mindent úgy intézett el ezen rendelésnek végrehajtásában, hogy minden lehető kedvezéssel megbizonyította, hogy a' *Catholica* *Religió* eránt viseltető tiszteletéről egy szempillantatig is el nem felejtkezik, 's ezen vallásnak tsupán tsak azon papjai ellen intézte ezen rendelését, kik a' birodalomnak fundamentomos törvényeit, megsértették.

Sándor Császár a' *Nowgorodi* és *Petersburgi* Metropolitához irván, tudtára adta, hogy győzedelmesen végzett hadakozásának emlékezetére Szentséggel való éléshez kívántató egyház edényeket tsináltott legyen *Párisban*, 's ezeket már most örök emlékezetül a' *Boldogságos Szűznek* oltárára teszi-le. — Ugyan ilyen Szent edényeket küldött ő Császári Felsőge *Moskuba* is *Agoston* Érsekhez, a' *Moskai* *Boldogságos Szűz*' templomabéli Oltár' számára; ezeket is *Párisban* tsináltatta, azért, hogy tartsák-fenn a' hívek' elméjében annak a' nevezetes környűllállásnak emlékezetét, hogy ezen edények, annak az isten' mindénható ereje által megaláztatott ellenségnek fő városában készültek, kinek megaláztatása *Moskauban* történvén, uraságának végvettetett.

December 27-dikén tartatott *Anna* N. *Herczegnének* az *Orániai* örökös *Herczeggel* való eljegyeztetése, 's ezen fő *Jegyesek* az nap' az *Uraságok*' szerentséltető köszöntését elfogadták. Az öszvekelés *Februárius*' elején leszen.

A' *S. Petersburgi* újság ezeket jelenti: —

„*Szombaton*, Jan. 7-dikén, idvezitónk' születésének innepe' napján, 's az Orosz birodalomnak az ellenségtől lett megmentése' emlékezetindepén, a' melly hasonló-

képpen erre a' napra rendeltetett, reggel nagy számmal öszszegyülekeztek a' téli palotában azok a' személyek, kik az Udvarhoz való bójárhatásra megkivántató ranggal bírnak, a' hol a' Császár' gyóntató papja az Udvari nagy templomban, a' Császárnak 's a' Császári Felséges familiának jelenléteben, Szent Misét mondott, 's ennek végződése után *Ámbros* Metropolita ő Eminentziája, *Mihály* és *Serafim* Érsek ő Eminentziájokkal 's a' több fő papokkal egyetemben, az Orosz birodalomnak az ellenségtől való megmentetésiért erre a' napra rendeltetett haláadó imádságot a' seregek urához térdhajtással felbótsátották. A' *Téged isten dicséretünknek* elkezdődésekor az ágyuk kisüttettek. Az özvegy Császárné ő Felségénél *Mária Feodorownánál* fényes ebéd volt, a' hol a' Császár a' maga Fels. familiájával, 's a' *Wúrtembergi*, *Belgiumi*, és *Weimári* örökös Princzekkel egygyütt ettek, 's a' hova ő Felségek *Ámbros* Metropolita ő Eminentziáján kívül sok más fő embereket meghivatni méltóztattak. A' harangok egész napon vonattattak, 's este a' várcs pompásan megvilágosított.

Lengyel Ország.

Warschauban azt beszéllették az onnét Jan. 22-dik napján indult tudósítások szerént, hogy Marschal *Davoust*, több más Frantzia Generálisokkal egyetemben, oda *Warschauba* fog jőni, 's onnét az Orosz birodalomba veszi útját mind ezekkel egygyütt.

P r u s s i a.

A' *Rénusi Mercurius* nevű újság megtiltatott, a' melly történetről ezeket olvasuk a' *Berlini* újságokban: —“

„Ez az újság úgymond, melly eddig

Köblentzen jött-ki, az ő Felsége parantsolatjára megtiltatott, azért, minthogy annak írója több rendbéli megintetés és útasítás után is meg nem szűnt a' maga leveleiben olyan tikkelyeket kiadni, mellyek által az idegen Udvarok megbántattak, 's a' mellyek a' barátságos Státusok között való jó egygyességet is megzavarhatták volna, 's következésképpen a' Király' felséges akaratjával 's országlószékének principiumaival egészszen ellenkeztek.“

Hayti (St. Domingo).

Itt úgy látszik, hogy a' sziget' két urai, *Henrik* Király és *Pethion* Előlülő ismét hadakozni fognak egymás ellen, legalább az első nagyon elvesztette azon bizodalmat, mellyet egy időtől fogva ennek barátságos magaviseletébe helyheztetett. Egy nevezetes Nyilatkoztatást adott-ki *Henrik* Király, melyben azt erőssíti, hogy nyilvánóságos bizonyosságai vagynak annak megmútatására, hogy a' Frantzia Országlószék és Előlülő *Pethion* között alkudozások folytak, 's hogy *Pethionnak* két küldöttjei, *Garbag* és *Merrona* nevű polgárok *Gentben* járván a' Fr. országlószéknek ajánlást tettek affelől, hogy ők bizonyos tekintetben megesmérik, vagy elfogadják Frantzia országnak oltalmazását, oly feltétel alatt tudni illik, hogy Frantzia ország a' *Colonia*' belső igazgatásának bizonyos nemű függetlenséget enged, a' mellyért a' lakosok minden onnét kivitetendő termésért, minden száztól 5-töt fizetnek a' Frantzia Országlószéknek. Egy Proklamátziót intézván *Henrik* Király a' néphez, hevesen kikelt *Pethion* ellen, azt vetvén szemére, hogy már régen próbálja a' Frantzia országgal való megbékélést.

Febr. 10-dik napján adtak 100, Forint Huszas pénzért 367 2/3 forintot Váltótzében.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 12.

A' Magyar Kurir 12-dik darabjához.

Erdély Ország.

Százvárosrol, Jan 16-dikán, 1816. — Tegnap érkezék-bé városunkba a' Szász Nemzet vadász-serege vagy három eszteni táborozása után, olyan pompa között, a' millyent a' Hazának ezen védelmezőimá-sutt is megérdemelhettek, itt pedig Nemzetjebéli Polgártársaiktól méltán meg is várhattak. — A' város' végén Biztosság (Commissió) fogadta, innen Mósár-ágyúk' durrogása alatt katonai musikánál a' piatz-ra leptetvén, négy szegletre sorba rendeződtek 's T. T. *Filtsch József* Ur, ide való Szász Evang. Pap, közepbe állva, újra köszönté őket, szokása szerint, nagy tűzzel.

„A' Hazáért (*ugymond*) élni halni „szép dolog volt mindenkor. Ti erre ké- „szek voltatok, Ti a' Szász Nemzet' részé- „ről a' Hazát oltalmaztatok, Ti a' Szász „Nemzet' részéről Európa' tsendességit vis- „szaállítottatok. — Már Szüléitek, Atyá- „tokfiai, Barátitok örömmel ölelnek Tite- „teket: mert azt, hogy ölelhetnek, nek- „tek köszönhetik; örömmel fogják tölletek „hallani az irtóztató ellenségnek öszvetőrt „hatalmát. Mit nem tehetnek az egygyesített „erők az igaz ügyben! — Majd ha vagy „egy Anya fiát, vagy testvér testvérít és „barát barátját keresi soraitokban; de hijá- „ban: vigasztaljátok-meg azzal, hogy szép „dolog meghalni a' Hazáért 's a' t.“

Délben nagy ebédet adott Báró Nalá-tzi *Nalátzy József* Ur ő Nagysága, a' hova a' Katona-Tiszteken kívül városiak is igen sokan hivatalosak voltak. Ez alatt is egy-másra durrogtak a' Mosár-ágyúk. A' köz legények közül pedig mindenik külön-külön fél kupa-bort (egy itzét) 's fél font

hust kapott a' várostól. Az Ebéd végződésével Bál kezdődött, és Városunk példás betsületére minden a' leg jobb rendel folyt; a' mit szeretett Királyunkéránt Tek. *Benedicti Leopold* Urtól még előre fellehetett tenni. —

Az alatt is egymásra durrogtak a' Mosár-ágyúk.

A' Török szélekről.

A' *Posonyi* Német újságban ilyen levél jött-ki a' *Bosniában* kegyetlenkedő pestisről: —

„Ezen tartományban, melynek lakosait alig lehet egy millióra számlálni, kevés idő alatt 500,000 emberek haltak-meg pestisben. A' Catholicusok ez előtt három esztendővel megszámláltatván, 112,000-renaláltattak; most alig vannak életben fél ennyin, a' pestis pedig még most is fogyasztja őket. Ijedtekben az erdőkre futkostak széllyel a' szegény keresztények, 's azon iparkodtak, hogy a' Törökökkel való kereskedést 's minden közösülést félbe szakaszsanak, de a' Törökök gonoszsága miatt el nem érthették céljokat, minthogy ezek azt észre vévén, ezer féle módokat kerestek arra, hogy így is elragaszszák rájuk a' pestist; még a' *Conventekbe*, papi gyülekezetekbe is bényomakodtak, a' keresztényeket színeskedve meglátogatták. A' *Vezir*, kinek a' kegyetlenségben nintsen párja, maga okozta égygyik a' veszedelemnek ily nagyon való elhatalmasodását, a' midőn armádájával *Mostar* és *Sarajevo* felé nyomúlván, a' tartományt elpusztította, éhséget okozott, 's a' pestist minden felé elterjesztette az által, hogy a' lakosok semmi nélkül maradván, hogy éppen éhel meg ne haljanak, kéntelenek

voltak eleségszerzés végett ide 's tova járkálni, 's ekképpen az egés-égesek is össze találkoztak a' pestisesekekkel 's elkaptak tőlök a' metejt. Egész familiák kibáltak; némely helységekben tsak néhány ember maradt életben. A' *Szent Ferentz* szerzetebéli atyák között is, a' kik ezen Török tartományban tsaknem magok teszik a' lelki pásztorságbéli szolgálatot, az alatt, hogy egy helységből másba járkáltak, a' haldoklókat vigasztalták 's szentséggel éltették, a' nyavaját sokan elkapták és sokan is meghaltak, hanem tsakugyan sokakat meg is tartott az isteni gondviselés. Vajha már valahára annyira meglágyulna ezen szomszéd uralkodónak szíve, hogy, mint más szomszéd Hatalmasságok ő is iparkodna a' maga tartományaiból kiirtani ezt a' veszedelmes nyavaját, hogy ne kellene az egyéb Európai, 's nevezetesen a' hozzá közelébb lévő tartományoknak e' miatt szüntelen való rettegésben lenni! —

A' Pesti újságban ezt írják: —

Jan. 29-dikén Pest Vármegyében Kun Sz. Márton, Boroszló, Fegyvernek, Árpát, 's Uj-Szász táján és tovább a' Tisza felé olly szörnyű hideg, zivatar, olly nagy hó, és rettentő szél volt, hogy a' házak' fedeleit elhordta, sok ezer juhok megfagytak: sőt számos szarvas marhák is elvesztek. — Vasárhelyről Orosházára menő Stipsits Regementbéli Arad Vármegyei Velitesek is Sámson táján az útban (34 ember 54 ló) megfagytak.

A' Pesti Királyi Universitásnál most két tanító székek vannak üressen; egygyik a' Bábaság' tanítására, másik a' Phisicai és Mechanical Professori Adjunctusságra nézve. Az elsővel 1200, a' másodikkal 400 Forintokból álló esztendei fizetés van összekötve. Az Adjunctusságnak elnyerése végett ezen esztendőben Mártzius 20-ik napján, a' Bábaság' tanítására kívántató Professorságnak elnyerése végett pedig, Aug.

27-dik napján tartatik a' bévett rendtartás szerént való *Concursus*. A' ki ezt a' Professori tanító széket elnyerni kívánja, a' bába-mesterséghez megkívántató egyéb tudományokon kívül, a' Magyar, Német, és Tót nyelveket is beszélni köteleztetik.

B é t s.

Ő Cs. K. Ap. F.ge, Keresztszegi Gr. *Csáky István* urat, a' Magyar Fels. Udvari Cancelláriánál több esztendőktől fogva szolgáló Udv. Concipistat, hűséges és szorgalmatos szolgálatja által szerzett érdemeire való tekintetből, ugyan ezen Fels. Udv. Cancelláriánál Számfelettváló *Udvari Secretáriussá* nevezni, kegyelmesen méltóztatott.

Ser és Pálinka ház Licitatió.

N. Soprony Vármegyében helybeztett, M. Gróf Festetics urhoz tartozandó Egyedi Uradalom részéről köz hirül tétetik, hogy e' folyó Mártzius hólnapnak 20-dik napján 9 órakor reggel Soboron, Pápanak és Veszprimnek vezető ország útján egy Condignatióra fel emelt Ser és Pálinka ház, melynek hossza 36 öl és az Ser háznak jellenében ugyan kőből épült Serfőző lakás, két szobát, konyhát, kamarát, színt és istálót foglalván magában, e' következendő Sz. György Naptúl fogva (kitélvén akkor a' mostani Serfőzőnek az ideje) ismét hat és több esztendőkre minden hozzá tartozandóval licitatio képpen árendában, vagy pedig Conventióra Cautió mellett ki fog adatni. Fel találtattnak Soboron a' Rába vizén nagy vidékü Szitás-Korpás-Zuggó és fűrész malmok, ezen okból mind az őrlőkre, mind a' számossabb környűl lévő helységek nézve jó keletje vagyon a' Sernek és Pálinkának, e' mellett 's kivántató tüzelő fát, ölet a' Tölgy fának, 18 fl. a' Sobri Erdőből megszerezheti magának az Árendás; mind ezek elegendők arra, hogy a' bé álló Serfőző első tekintettel a' várandó haszon-vételéről meggyőztessék. A' licitatiónak foglalatait pedig előre is naponként a' Tisztségnél Egyedemegértheti.